

Helsinki, jouluk. 23 p. 1937.

Ministeri J.K. Paasikivi,
T u k h o l m a.

H.V.,

Kiitos ystävällisestä kirjeestäsi. Olen yhtä mieltä kansasi siinä, että meidän täytyy olla mukana kansainvälisessä yhteistoiminnassa Kansainliittoa myöten vakaannuttaaksemme kansainvälistä asemaamme. Vaikeus on tietysti siinä, että sopivia henkilöitä on suhteellisen vähän. Meillä Suomen Pankissa on kumminkin määrätynlaiset vaikeutemme myöntäessämme varoja erilaisiin tarkoituksiin. Tosiasiallisestihan se on oikeastaan meiltä kokonaan kielletty ja tilintarkastajat ovat kerran tehneet pöytäkirjaansa muist^{tu}uksenkin niistä harvoista pienistä avustuksista, joita olemme muutamiin pankkia erikoisen lähellä oleviin tarkoituksiin antaneet. Sittemmin olemme tilintarkastajien kanssa sopineet, että he hyväksyvät ne avustukset, jotka pankki vuodesta vuoteen on antanut, kuten Kansantaloudelliselle Yhdistykselle, Vientiyhdistykselle ja jollekin muulle, mutta ovat he lausuneet sen toivomuksen, että tällaiset avustukset pidettäisiin mahdollisimman ahtaalla.

Olen viime aikoina istunut eräässä perushankintaohjelma-komiteassa, jossa olemme tulleet melkein kaameisiin tuloksiin. Aikaisempi hankintaohjelma, jonka me aikoinaan hyväksyimme Sinun Valtiotalouskomiteassasi, osoittautuu monessa kohdin sangen puutteellisesti valmistetuksi, sotilasviranomaisilla kun ei silloin ollut käytettävissään tarpeellista perusmateriaalia eikä valmiiksi kehitettyjä suunnitelmia. Tämän tähden täytyy näihin vanhoihin suunnitelmiin tehdä melkoisia muutoksia ja täydennyksiä, jota paitsi kohonneet hinnatkin jonkun verran lisäävät kustannuksia. Sen vuoksi tarvitaankin perushankintoihin tästä vuodenvaihteesta

eteenpäin vielä n. 3 miljardia, kun vanhasta ohjelmasta on varoja käyttämättä ainoastaan n. 1.150 milj.mk. Lisäys olisi siis yli 1.800 miljoonaa eikä siinäkään ole laivastolle vielä penniäkään. Sitävastoin on näissä uusissa suunnitelmissa otettu huomioon sotateollisuuden luominen ja kehittäminen, joka edellisestä perushankintaohjelmasta oli kokonaan poissa, koska sotilasviranomaisilla ei sillä alalla silloin vielä ollut minkäänlaisia suunnitelmia eikä ehdotuksia. Yksin nämä sitoisivat nykyisten laskelmien mukaan n. 800-900 miljoonaa. Eräät tärkeimmät jo olemassa olevat sotatarvetehtaat on myöskin ilma-
hyökkäysvaaran takia suunniteltu siirrettäviksi nykyisiltä paikoiltaan ja sijoitettaviksi vuoriin, mistä tietysti aiheutuu huomattavia kustannuksia. Meidän täytyneekin näinollen korottaa perushankintamäärärahaa nykyisistä 210/230 miljoonasta n. 500 miljoonaan. Komiteassa, jossa tavallisuuden mukaan on kaikkien puolueiden edustajia, ei, ilahduttavaa kylläkin, ole ollut suurempia erimielisyyksiä asiassa, vaan ovat sosialistiedustajatkin suhtautuneet asioihin sangen myötämielisesti.

Mutta meidän puolueettomuuttamme mahdollisen eurooppalaisen sodan sattuessa ei turvata yksinomaan perushankintaohjelmalla, siinä tarvitaan myös ja ennenkaikkea viisasta ulkopolitiikkaa, joka toiselta puolen kaikkialla tekee selväksi sen meidän vakavan tahtomme, ettemme aijo emmekä halua liittyä mihinkään maailmankatsomusrintamaan, vaan ei dottomasti pysyä puolueettomina, ja toiselta puolen vie meidät yhteen niiden naapurimaittemme kanssa, jotka ovat samassa asemassa kuin mekin ennenkaikkea Ruotsin kanssa, jonka teollisuuden ja tuen kaikissa oloissa pitäisi muodostaa meidän puolustuksellemme lujan selkänöjan. Se tpa, jolla kumminkin mainitsemaasi yliopisto- ja yleensä kielikysymyksiä täällä käsitellään, osoittaa, ettei vaaranalaista ulkopoliittista asemaamme näitä kysymyksiä käsiteltäessä ollenkaan tai ainakaan riittävästi oteta huomioon. Ymmärrän hyvin, että Sinun asemasi tällaisissa oloissa on erinomaisen raskas ja kärkevällisyyttä kysyvä, mutta toivon että Sinulta riittää voimia asioidemme hoitamiseen siellä ja myöskin täällä niin että puolustuksellinen yhteistoiminta Ruotsin kanssa saajärjestetyksi mahdollisimman tehokkaaksi. Yliopistoasetushan tuli eilen vahvistetuksi joka tapauksessa tyydyttävämmässä muodossa kuin mi-

uskalsi odottaakaan. Asiahan mutkistui pahasti sen kautta, että oikeuskanslerikin, jota kumminkin pidetään melko hyvänä juristina, katsoi, ettei yliopistolaki sallisi, että ruotsinkieliset professorit konsistorion kokouksissa käyttäisi ruotsinkielistä. Minä en omasta puolestani oikein ymmärrä tällaista kantaa, kun yliopistolaissa säädetään, että professorit saavat kirjallisesti antaa votuminsa konsistorion pöytäkirjaan. Tämän nojalla saanee kai professori myöskin lukea paperista votuminsa ruotsinkielellä, mutta ei saisi esittää sitä ilman paperia! Oikeusministeri perääntyikin istunnossa tältä aikaisemmin hyväksymältään oikeuskanslerin kannalta, ja ainoa ministeri, joka siitä lopulta-kin piti kiinni, lienee ollut Kekkonen.

Toivottaen Sinulle ja Rouvallesi rauhallista joulua ja menestyksellistä uutta vuotta olen edelleen

Sinun harras

